Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 3

1. Toplum içerisinde bir şeyler yazma, oynama ya da canlandırma; benim aynı toplumdan ve aynı toplum katmanından bir insan olmamdan kaynaklanıyor. Aynı havayı soluyan, aynı şeylere gülüp ağlayan bir insan olmamdan kaynaklanıyor. Ben bir erkek berberinin evladıyım. Babacığımın dükkânına hemen her görüşe ve yaşantıya sahip değişik müşteriler gelirdi ve bu müşteriler başlarından geçenleri babama anlatırlardı. Onlar anlatırdı ben de dinlerdim. Özellikle amcam, olmamış hikâyeleri başından geçmiş gibi o kadar güzel süsler ve o kadar abartılı bir şekilde anlatırdı ki ben okuldan çıktıktan sonra amcamın o güzel hikâyelerini dinleyebilmek için dükkâna çıraklık yapmaya giderdim. Amcam bir usta değildi, babama kalfalık ederdi. Onun bir numaralı izleyicisi, kendisi farkında olmasa bile bendim. Rahmetli babam, amcamdan daha usta berber olmasına rağmen amcamın müşterisi daha fazlaydı. Çünkü onun muhabbeti, eğlenceli ve komik anlatımları dükkâna gelenler tarafından çok beğeniliyordu. Babam amcamdan daha ciddi biri olduğu için sadece mesleğiyle ilgileniyordu, tam anlamıyla mesleğini konuşturuyordu.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Meslekler, aşk ve şevkle yapılmadığı sürece insana zevk değil ızdırap verir.

B) İnsanlar, ciddi bir ustaya karşı tatlı dilli bir kalfayı tercih etme eğilimindedirler.

C) İşini iyi yapmadıktan sonra dünyanın en iyi insanı olsan da faydasız.

D) Muhatabına saygı duyan her kişi, saygı duyulmaya layıktır.

E) Size davranılmasını istediğiniz gibi davrandığınızda hayat daha güzel hâle gelecektir.

2. Türk mutfağının bir alt kümesi olmaktan ziyade farklı bir yorumu, görece muadili olan Konya mutfağı hem coğrafi konum hem de kültürel ve tarihî özellikleri nedeniyle Anadolu'nun mizanı; doğu/batı, kuzey/güney rotalarının kavşak noktasıdır. Mevlevi adap ve erkânını mutfak kültürüne taşıyan Konya mutfağı, yemeğin sadece yemekten ibaret olmadığını; bir yaşam biçimi ve hayat felsefesi olduğunu bize çağlar ötesinden duyurur. İhtiva ettiği mutfak mimarisi, araç gereçleri, yemek çeşitleri, pişirme yöntemleri, sofra düzenleri, servis usulleri, kış için hazırlanan özel erzak çeşitliliği ile nevi şahsına münhasır bu kültür; temaşa edenin dimağında bereketi ve lezzeti harmanlayarak çok özel bir tat bırakır.

Bu parçadan Konya mutfağı ile ilgili,

I. Yapılmasından sunumuna kadar kendine özgü olduğu

II. Bünyesini oluşturan en önemli ögenin Mevlevilik olduğu

III. Anadolu'nun en eski mutfak kültürü olarak anıldığı

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

3. Bugün yapılan ve izlenen filmlerin büyük bir bölümü ticari, popüler, klasik Hollywood tarzından oluşmaktadır. Bu tür filmler, kendi biçimlerini ya da oluşturulma tarzlarını gizledikleri için insanlar da genellikle bu filmlerle tematik düzeyde ilişki kuruyor ve beğeni yoluna gidiyorlar. Bu aslında bir kaçış tarzıdır ama başka bir açıdan da bir ağa yakalanmaktır. Bu anlamda seyredilen filmlerin çoğu, ideolojik, aynı zamanda politik bir işlev görür. Kendilerine sunulan dünyanın ve film yoluyla verilen gerçekliğin sorgulanmasına engel olduğu için de otoriterlerce desteklenmektedir. Böylelikle verili olan gerçekliğin mutlak ve doğal olduğu söylenerek başka bir gerçekliğin olabileceği imkânını gizlenmektedir.

Bu parçada filmlerle ilgili asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Film endüstrisinin, dünyanın büyük kısmının ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate almaması

B) Sadece ideolojik yapımlara ağırlık verilip kültürel hayata yönelik filmlerin arka plana atılması

C) İnsanlara, hayatın gerçekliğinin kendi gerçekliği olduğu algısını dayatması

D) Düşündürme değil, eğlendirme amaçlı yapımların piyasada hâkimiyet kurması

E) Seyircinin, filmleri gerçeklerden kaçış için bir liman olarak gördüğü

4. Gençlerimizin ufkunu daraltan, yaratıcılığını körelten, edebî değeri olmayan, içi zırvalık dolu popüler bir anlayış gelişti. İsmini vermek istemediğim ama çok satanlar listelerinden düşmeyen yazarların hemen hepsi dâhil buna. Kimisi "Ben iyi yazarlara okuyucu yetiştiriyorum." diye işin içinden çıkmaya çalışırken kimisi de hâlâ edebî eser yazdığını zannederek piyasa içinde varlığını sürdürüyor. Çünkü bu iş artık arz talep meselesine döndü. Oysaki bu zamana kadar toplumumuzun içinden yeni Nazım Hikmetler, Orhan Veliler, Hüseyin Rahmiler yetişmeliydi. Okuyuculardan rica ediyorum bu tip insanların kitaplarını alıp okumayarak tepkilerini göstersinler. Gerçek yazarlara sahip çıkıp onlara olan saygılarını göstersinler.

Bu parçaya göre popüler eserlerin çok satmasının asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gençlerin klasik eserlerin tadına bakmama ısrarı

B) Popüler eserlere olan ilginin bu eserlerin yaşamasına imkân sağlaması

C) Popüler yazarların edebî ürün ortaya koyduklarını zannetmesi

D) Yayınevlerinin satış kaygısıyla bu yayınlara ağırlık vermesi

E) Eleştirmenlerce popüler eserler hakkında hakkaniyetli bir değerlendirme yapılmaması

5. Osmanlı döneminde sürekli gelişen mimarinin ve eşsiz sanat işçiliğinin en önemli dilimini camiler oluşturur. XVI. yüzyılda dönemin en parlak padişahları Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim, III. Murat zamanında yaşamış ve mimariyi zirveye taşımış isim şüphesiz Mimar Sinan'dır. Osmanlı sanatının bu en büyük ustası, "mimarbaşılık" makamına yükselmiş, asırlar sonrasına bıraktığı eşsiz eserleriyle sadece yaşadığı döneme değil yüzyıllar sonrasına da damgasını vurmuştur. Özellikle kubbe mimarisine getirdiği usta çözümlerinden dolayı "Koca Sinan" unvanıyla anılmıştır. Ona göre kemer, kubbe ve sütun; yapı elemanı olmanın yanı sıra birer süsleme unsuruna da dönüşmelidir. Yapıların içindeki orantılı her bir öge birbirleriyle uyumlu bir bütünlük meydana getirirken zengin ve gösterişli bir atmosfer de oluşturur. Bu da bizlere Mimar Sinan'ın sanat bilgisi ve ustalığının yanı sıra estetik yönünün de ne kadar kuvvetli olduğunu ve zarafetin tarifsiz bir incelikle nasıl işlendiğini gösterir.

Bu parçadan Mimar Sinan ile ilgili,

I. Eserlerinde mimari bilgisiyle güzellik ögesini kaynaştırdığı

II. Kalıcı eserler bırakmayı başardığı

III. Eserlerinin, önceki devirlerin mimari anlayışından izler taşıdığı

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. D) I, II ve III.

6. Yenilenebilir enerji şimdiden hem endüstrileşmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde inanılmaz bir artış gösteriyor. Çin şu an dünyanın ikinci güneş paneli üreticisi durumunda. Ayrıca rüzgâr, güneş ve diğer yenilenebilir enerjilere yatırımı da geçen yıl ilk kez 100 milyar doları buldu. ABD'de 15 yılda inşa edilen ilk büyük güneş termal santrali 2008 Şubat'ında Nevada'da açıldı. Dünyanın çeşitli yerlerinde daha düzinelercesinin açılması planlanıyor; Avrupa'da yirmi yıl gibi kısa bir süre içinde, tüm kıtanın elektrik ihtiyacı Kuzey Afrika Çölü'ndeki güneş çiftlikleri tarafından karşılanabilecek. Öte yandan kirli enerjiye direniş de giderek artıyor. Dünyanın ihtiyaç duyduğu teknolojik değişimler de netleşiyor. Ulaşım sektörü elektriğe dönecek. Elektrik sektörü yeşile dönecek ve bu eğilim tüm uluslar tarafından zamanla benimsenecek.

Bu parçadan

I. Dünyanın, enerji üretiminde yeni bir anlayışa doğru evrildiği

II. Temiz enerji üretimi konusunda gelişmiş ülkelerde çeşitli hazırlıkların yapıldığı

III. Yenilenebilir enerji kaynakları sayesinde dünyadaki hava kirliliğinin hızla azalacağı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

7. Bazı sanatçılar, sınır tanımamayı sanatlarının merkezine oturtuyorlar ama aslında kendi sınırlarını koyarak o sınırlar içinde olmayanı, o anlayış çerçevesinde yazıp çizmeyeni, düşünmeyeni dışlıyorlar. Kendini usta sayanların birçoğunda, artık kendisiyle aynı konuma gelmiş şairleri okumama gibi umursamazca hatta hiçe sayıcı bir tutum gözleniyor. Bu, onların kendilerini kilitledikleri bir bencilliktir ve sanatçıda olmaması gereken bir özelliktir.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Usta şairler başkasına ihtiyaç duymayan, kendine yeten şairlerdir.

B) Sanatta özgürlük; başıboşluk, sorumsuzluk ve bencillik anlamına gelmez.

C) Her şairin, şiir anlayışı içinde belirli sınırları vardır ve şair, onun dışına çıkmamalıdır.

D) Bugünün insanını ve dertlerini anlamayan şairin geleceğe kalması beklenemez.

E) Şairlerin söz ustalığında bencillik ederek diğerlerine yardımcı olmaması düşünülemez.

